

# Uppvärmningsbranschens Färdplan för Fossilfri Konkurrenskraft

Värmemarknad Sveriges slutkonferens  
2020-02-06

# Regeringsinitiativet ”Fossilfritt Sverige”



- En plattform för dialog och samverkan mellan företag, kommuner och andra typer av aktörer som vill göra Sverige fritt från fossila bränslen
- Svante Axelsson är nationell samordnare för Fossilfritt Sverige
  - aktörernas länk till regeringen för att röja undan hinder och skapa förutsättningar för snabbare utsläppsminskningar.
  - sprida berättelsen om och visionen av det fossilfria samhället och därigenom lyfta fram möjligheterna i omställningen
  - ta fram konkreta utmaningar för företag, branscher och sektorer som skyndar på utvecklingen

# Färdplaner

- Fossilfritt Sverige har uppmanat olika branscher att ta fram färdplaner för fossilfri konkurrenskraft
  - Redovisar hur branschen vill bidra till fossilfrihet
  - Pekar också ut hinder på vägen och vad som kan göras för att undanröja dessa
  - Bör ha bred förankring i branschen
- Hittills har 16 branscher tagit fram färdplaner
  - Bergmaterialindustrin
  - Betongbranschen
  - Bygg- och anläggningssektorn
  - Cementbranschen
  - Dagligvaruhandeln
  - Digitaliseringskonsultbranschen
  - Elbranschen
  - Flygbranschen
  - Fordonsindustrin (personbilar och lätta lastbilar)
  - Gasbranschen
  - Gruv- och mineralbranschen
  - Sjöfartsnäringen
  - Skogsnäringen
  - Stålindustrin
  - **Uppvärmningsbranschen**
  - Åkerinäringen

# Färdplaner

- Ytterligare fem färdplaner på gång:
  - Dagligvaruindustrin
  - Drivmedelsbranschen
  - Lantbruksbranschen
  - Skidanläggningsbranschen
  - Återvinningsbranschen
- Arbetet med färdplanen för uppvärmningssektorn startade våren 2018 och överlämnades till regeringen i mars 2019
- Samverkan mellan Värmemarknad Sverige och en annan gruppering av aktörer
  - Profu har varit processledare och skrivit texterna i samverkan med referensgruppen

# Färdplanens delar

- Förord
- Visionen
- Åtaganden
- Uppmaningar till andra
- ”Undertecknarna”
- Visionen och en bild av vägen dit
- Sammanfattning av viktiga iakttagelser och slutsatser
- Historia, nuläge och framtidsbilder
- Samverkan – en nyckel för fortsatt omställning av uppvärmningssektorn
- Uppvärmningssektorns koppling till andra sektorer
- Några viktiga delfrågor med fördjupande diskussion



FÄRDPLAN FÖR  
FOSSILFRI KONKURRENSKRAFT

# Uppvärmningsbranschen



# Vi ställer oss bakom visionen, åtagandena, uppmaningarna och färdplanens viljeinriktning



AB Bostaden i Umeå  
AB Bostäder i Borås  
Adven Sverige koncernen  
Affärsverken AB  
Akademiska Hus AB  
Alingsås Energi Nät AB  
Arvika Fjärrvärme AB  
Arvika Kraft AB  
Arvika Teknik AB  
Avfall Sverige  
Bodens Energi AB  
Bollnäs Energi AB  
Bonnier Fastigheter AB  
Castellum  
Dala Energi AB  
Degerfors Energi AB  
Emmaboda Energi och Miljö AB  
Energiföretagen Sverige  
Envista AB  
EON  
Fabege AB  
Falbygdens energi AB  
Fastighetsägarna  
Futurum Fastigheter i Örebro AB  
Föreningen Energikontoren Sverige  
Förvaltnings AB Framtiden  
Gävle Energi AB  
Göteborg Energi  
Halmstad Energi och Miljö AB  
Helsingborgs stad  
HSB  
Hufvudstaden  
Humlegården Fastigheter

Hyresbostäder i Norrköping  
Hässleholm Miljö  
Jämtkraft  
Kalmar Energi Värme Karlshamn  
Energi  
Karlskoga Energi & Miljö AB  
Kraftringen  
Kumla Bostäder AB  
Kungälv's Rörlägeri AB  
Lejonfastigheter  
Lidköping Energi  
Linde Energi AB  
Luleå Energi AB  
Lunds Kommuns Fastighets AB  
Melin Förvaltnings AB  
Mälarenergi  
Mölndal Energi  
Neova AB  
Norrenergi  
Nybro Energi AB  
Oskarshamn Energi AB  
Platzer Fastigheter AB  
Renova  
Riksbyggen  
SABO  
Skanska Kommersiell Utveckling  
Norden AB  
Skellefteå Kraft Smedjebacken  
Energi AB Sollentuna Energi &  
Miljö  
Sollentunahem

SPP Fastigheter AB  
Stockholm Exergi  
Storebrand Fastigheter AB  
Stångåstaden  
Svebio  
Svensk solenergi  
Svensk Torv  
Svenska Kyl &  
Värmepumpföreningen  
Svenskt Geoenergicentrum  
Sveriges kommuner och  
landsting  
Söderenergi  
Södertörns fjärrvärme, SFAB  
Tekniska Verken i Kiruna  
Tekniska verken i Linköping  
Telge Nät  
Tierps Energi & Miljö AB  
Trollhättan Energi AB Umeå  
Energi AB Wallenstam  
Vasakronan AB  
Vattenfall  
VB Energi  
Wihlborgs Fastigheter AB  
Värmevärden  
Värnamo Energi  
Växjö Energi AB  
Växjö kommun  
Örebroporten Öresundskraft

Uppdaterad 18 juni 2019

Därefter har följande tillkommit: Skövde Energi, Skara Energi, Karlstad Energi, Uddevalla Energi AB, Ystad Energi, Sinfra & Övik Energi

# Visionen:

*Uppvärmningssektorn ska vara fossilbränslefri år 2030. År 2045 ska sektorn vara en kolsänka som hjälper till att minska de totala svenska växthusgasutsläppen. Samverkan är ett viktigt medel för att åstadkomma omställningen.*



# Åtaganden (42 st)

- Gemensamma åtaganden
- Fjärrvärmeföretagen
- Värmepumpsföretagen
- Biobränsleföretagen
- Fastighetsägarna och byggherrarna
- Kommuner, landsting och regioner

6  
FARPLAN FÖR FOSSILFRI KONKURRENSKRAFT – FOSSILFRI UPPVÄRNING

## Åtaganden

I linje med vår gemensamma vision av uppvärmingssektorns utveckling i riktning mot fossilfrihet och på sikt kolsänka har vi åtagit oss inom uppvärmingssektorn följande åtaganden. Vissa av de åtaganden som omfattas i följande plan har sin egen sida i denna rapport. För de åtaganden som inte omfattas i denna rapport hänvisas till de relevanta åtagandena i de andra rapporterna. För de åtaganden som omfattas i denna rapport hänvisas till de relevanta åtagandena i de andra rapporterna.

Åtagandena kan sammanfattas i följande punkter:

**Det gemensamma åtagandet, alla vi som står bakom åtagandena**

- Är positiva till lokala energisamarbeten och sektorsövergränsande samverkan och vi utvecklar affärsmodeller som stödjer en sådan utveckling
- Verkar för att fasa ut kvarvarande oljepannor och gaspannor/dieselmotorer
- Agerar som föredöme i den egna verksamheten för att uppmuntra till fossilfrihet, energiförbättring, resurshushållning och minskade växthusgasutsläpp
- Premierar fossilfrihet i samband med upphandlingar
- Stövar efter att undvika användning av fossila bränslen i den egna verksamheten, t.ex. vid transporter
- Stövar efter att ställa upp på andra utmaningar inom Fossilfritt Sverige
- Uppmuntrar aktörerna inom uppvärmingssektorn till att ta fram egna lösningar för att fossilföra, gärna med tydliga mål och delmål

**Fjärrvärmeföretagen**

- Stövar efter att skapa en gemensam metod för västhusberäkning för olika energibärare
- Stövar efter att förstå de totala konsekvenserna av våra åtaganden genom helhetssyn på energisystemet och bedömningar ur ett livscykelperspektiv, samt agera utifrån dessa insikter
- Vi använder fossila bränslen i fjärrvärmeproduktionen senast år 2030 (under ett normalt år<sup>1</sup>). Flera fjärrvärmeföretag har beslutat att detta ska vara genomfört redan år 2025 för att snabbare minska utsläppen av koldioxid.
- Fjärrvärmen ska i allt större utsträckning baseras på återvunnen energi, t.ex. restvärme från industrier, verksamheter och byggnader, restprodukter från skogsbruket och energitillagning från avfall
- Där inte restvärme som kan tillvaratas på ett resurseffektivt sätt finns tillgängligt nyttjar vi fjärrvärmens värmeväxlingar för effektiv värmeöverföring av ett värme (kraftvärme). Därmed bidrar vi till energiförbrukning och till att minska effekttätheterna i elsystemet
- Vi gör ansträngningar för att minska plastinnehållet i restavfall som lämnas till energitillagning. Ansvaret delas vi med och samverkar därför med andra aktörer i tidigare led i avfallskedjan som också har råddighet över plast i restavfall
- Så länge det finns avfall som inte får eller kan materialåtervinnas återvinner vi energin på ett miljöäkert sätt
- Vi driver på och utvecklar fjärrvärmesektorn genom att arbeta aktivt med teknik- och affärsutveckling, med syfte att bidra till ökad resurseffektivitet och minskad miljö- och klimatpåverkan från uppvärmingssektorn genom att sätta på exempelvis fjärrvärmens fjärrvärme (med

<sup>1</sup> Åtagandet försluter att den fossila delen av restavfall återvinns tillgängligt under år med enbart tyll.

ÅTAGANDEN

# Uppmaningar till andra (21 st)

- Riksdag och regering samt statliga myndigheter
- Plastproducenter/plastanvändare
- Elproducenter, elhandlare och elnätsägare
- Övrig industri och näringsverksamheter

# Exempel på åtaganden



- Är positiva till **lokala energisamarbeten** och **sektorsövergripande samverkan** och vi utvecklar affärsmodeller som stödjer en sådan utveckling
- Premierar fossilfrihet i samband med **upphandlingar**
- **Fjärrvärm** ska i allt större utsträckning baseras på **återvunnen energi**, t.ex. restvärme från industrier, verksamheter och byggnader, restprodukter från skogsbruket och energiåtervinning från avfall
- Vi driver på **teknikutveckling** genom att effektivisera **värmepumpar** och systemlösningar för att öka robustheten och verkningsgraden (värmefaktorn), med målet att minska elförbrukningen och topp effektbehovet
- Vi **effektiviserar biobränslepannor** och systemlösningar för att öka verkningsgraden, med målet att hushålla med biobränsleresursen
- Vi fortsätter och intensifierar arbetet med att genomföra kostnadseffektiv **minskning av uppvärmningsbehovet** och effektbehovet

# Exempel på uppmaningar till riksdag & regering

- Efter Energiöverenskommelsen behövs **fokus på effektfrågan** och **hela energisystemet**, inklusive uppvärmningssektorn och kraftvärme...
- Formulera **byggreglerna** så att de inte styr valet av uppvärmningsform
- Inför **styrmedel** som ger incitament **”högt upp i kedjan”**, t.ex. redan vid produktdesign och upphandling samt genom främjande av materialåtervinning, för att styra bort plast från restavfall
- Ge **stöd till ... forskning, utveckling och demonstration** för ny teknik, exempelvis till utvecklande av Bio- och AvfallsCCS, biokol, solvärme, säsongsvärmelager, fjärde generationens fjärrvärme och plastreturraffinaderi...
- Konvertera **bort från elvärme** till fjärrvärme, värmepump eller biobränsle

# Fortsatt arbete med färdplanen

- Ett 30-tal företag och organisationer har engagerat sig i det fortsatta arbetet med att fördjupa och följa upp färdplanen
- Fokus på erfarenhetsutbyte, inspiration och spridning av goda exempel
- Ett par träffar per år genomförs
- Fem fördjupningsgrupper har etablerats:
  - Avfallsrelaterade frågor
  - Additionalitet - tillkommande fossilfri produktion
  - Utfasning av olje- och naturgaspannor
  - Lokal kunddialog
  - Flexibilitet och affärsmodeller - smarta effektlösningar

# Fossilfritt Sverige: *POLITIK FÖR FOSSILFRI KONKURRENSKRAFT*



Sammanställning och utveckling av politikförslag baserade på färdplanerna - ett 27-punktsprogram för fossilfri konkurrenskraft

Flera av punkterna relaterar till Uppvärmningsbranschens färdplan, exempelvis:

- 7. Uppmuntra konvertering för utfasning av fossila bränslepannor i byggnader, ... utskrotningspremie ...
- 14. Inför styrmedel som ger incitament "högt upp i kedjan" ... för att styra bort plast från restavfall ...
- Tre punkter (9, 21 & 22) för att främja CCUS (Carbon capture, utilisation and storage)



Håkan Sköldberg, [hakan.skoldberg@profu.se](mailto:hakan.skoldberg@profu.se)  
Kjerstin Ludvig, [kjerstin.ludvig@profu.se](mailto:kjerstin.ludvig@profu.se)

# Panelsamtal

# Exempel på uppmaningar till riksdag & regering

- Efter Energiöverenskommelsen behövs **fokus på effektfrågan** och **hela energisystemet**, inklusive uppvärmningssektorn och kraftvärme...
- Formulera **byggreglerna** så att de inte styr valet av uppvärmningsform
- Inför **styrmedel** som ger incitament **”högt upp i kedjan”**, t.ex. redan vid produktdesign och upphandling samt genom främjande av materialåtervinning, för att styra bort plast från restavfall
- Ge **stöd till ... forskning, utveckling och demonstration** för ny teknik, exempelvis till utvecklande av Bio- och AvfallsCCS, biokol, solvärme, säsongsvärmelager, fjärde generationens fjärrvärme och plastreturraffinaderi...
- Konvertera **bort från elvärme** till fjärrvärme, värmepump eller biobränsle